

Załącznik
do uchwały nr 1/2026
Rady Nadzorczej PFRON
z dnia 17 lutego 2026 r.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Warszawa, 2026

Paragraf 1. Cel programu.

Celem Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością, zwanego dalej „Programem”, jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.

Paragraf 2. Definicje.

- 1) **adresat** – osoba z niepełnosprawnością nie mogąca poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego oraz nie jest w stanie samodzielnie przesiadać się z wózka inwalidzkiego na fotel kierowcy lub pasażera, spełniająca warunki, o których mowa w paragrafie 8 Programu;
- 2) **beneficjent** – adresat Programu, który uzyskał dofinansowanie;
- 3) **dofinansowanie** – pomoc finansowa ze środków PFRON udzielona przez Oddział PFRON;
- 4) **dostosowanie samochodu osobowego** – techniczne przystosowanie samochodu osobowego do indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością nie mogących poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego w sposób, który umożliwia zajęcie miejsca kierowcy lub pasażera bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego;
- 5) **dostosowany samochód osobowy** – pojazd, w którym dokonano technicznych dostosowań pod kątem indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością nie mogących poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego w sposób, który umożliwia zajęcie miejsca kierowcy lub pasażera bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego z zastrzeżeniem, że w przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w paragrafie 9 ust. 4 techniczne dostosowanie musi umożliwiać podróż liczbie osób wskazanych w tym oświadczeniu;
- 6) **PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 7) **pojazd** – samochód osobowy w rozumieniu art. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym;
- 8) **Regulamin** – Regulamin realizacji programu przyjmowany przez Zarząd PFRON, będący integralną częścią Programu;
- 9) **wnioskodawca** – adresat Programu lub jego opiekun prawny wnioskujący o dofinansowanie, a także pełnomocnik na podstawie pełnomocnictwa, którego wzór stanowi integralną część Regulaminu.

Paragraf 3. Wskaźnik realizacji Programu.

Liczba osób z niepełnosprawnościami, nieporuszających się bez użycia wózka inwalidzkiego, którym przyznano dofinansowanie do zakupu dostosowanego samochodu osobowego: co najmniej 1000 osób rocznie.

Paragraf 4. Budżet Programu.

Wysokość środków finansowych PFRON na realizację programu jest ustalana corocznie w planie finansowym PFRON.

Paragraf 5. Okres realizacji Programu.

PFRON realizuje Program od dnia jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON. Termin zakończenia realizacji programu określi Rada Nadzorcza PFRON.

Paragraf 6. Nabór wniosków.

1. W każdym roku jest jedna tura naboru wniosków, trwająca od pierwszego dnia roboczego września każdego roku od godziny 10:00 przez 14 dni roboczych do godziny 9:59 ostatniego dnia naboru.
2. Można złożyć tylko jeden wniosek o dofinansowanie wybierając województwo zgodnie z miejscem zamieszkania.
3. Sposób składania wniosków i ich rozpatrywanie zostanie określony w Regulaminie do Programu. Osoby, które składały wnioski w poprzednich naborach i nie uzyskały dofinansowania mogą złożyć nowy wniosek w kolejnym naborze. Wniosek będzie musiał zawierać wszystkie wymagane zgody i oświadczenia. Wnioski, które zostaną zakwalifikowane do otrzymania dofinansowania w ramach posiadanego przez Oddział PFRON limitu, zostaną zweryfikowane merytorycznie po dostarczeniu przez wnioskodawcę wymaganych dokumentów i oświadczeń. Wnioskodawca ma 14 dni na ich dostarczenie od dnia otrzymania informacji o zakwalifikowaniu wniosku. W przypadku niedostarczenia dokumentów w terminie wniosek zostanie odrzucony.
4. Zarząd PFRON dokonuje podziału wysokości środków na realizację Programu w danym roku oraz dzieli je na poszczególne Oddziały PFRON w połowie proporcjonalnie do liczby osób z niepełnosprawnościami o znacznym stopniu niepełnosprawności, które zamieszkują w województwach objętych kompetencjami poszczególnych Oddziałów, oraz w połowie proporcjonalnie do liczby wniosków, które zostaną złożone w poszczególnych Oddziałach w danym naborze wniosków.

Paragraf 7. Podstawa prawna Programu.

PFRON realizuje Program na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Paragraf 8. Warunki dla Adresata.

1. Beneficjentem może być osoba z niepełnosprawnością, która spełnia następujące warunki:
 - 1) jest osobą, która nie jest w stanie w żadnej sytuacji i na żadnym dystansie przemieszczać się bez użycia wózka inwalidzkiego oraz nie jest w stanie

samodzielnie przesiadać się z wózka inwalidzkiego na fotel kierowcy lub pasażera i legitymuje się ważnym:

- a) orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością do samodzielnej egzystencji albo
 - b) orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - c) orzeczeniem, o którym mowa w art. 5 pkt 1, 1a albo art. 62 ust. 2 pkt 1 albo ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) oświadczy, że nie dokona zbycia pojazdu dofinansowanego ze środków Programu, przez okres co najmniej 7 lat od dnia otrzymania dofinansowania (wypłaty środków w ramach końcowego rozliczenia);
 - 3) nie przebywa w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;
 - 4) jest obywatelem Polski lub cudzoziemcem posiadającym prawo stałego pobytu na terenie Polski;
 - 5) w przypadku wyboru dofinansowania dla pasażera, oświadczy, że w razie otrzymania dofinansowania będzie miała zapewnionego kierowcę, który będzie dyspozycyjny i który umożliwi transport adresatowi programu;
 - 6) oświadczy, że w okresie ostatnich 7 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku nie otrzymała dofinansowania na zakup dostosowanego pojazdu ze środków PFRON;
 - 7) oświadczy, że w okresie ostatnich 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku nie otrzymała dofinansowania na doposażenie pojazdu ze środków PFRON.
2. Konieczność stosowania wózka inwalidzkiego i brak możliwości przesiadania się z wózka inwalidzkiego na fotel kierowcy lub pasażera musi być poświadczona na wzorze zaświadczenia lekarskiego przez lekarza specjalistę: ortopedii lub rehabilitacji lub neurologii lub chorób wewnętrznych (internista) lub medycyny rodzinnej (lekarz rodzinny) lub pediatrii (w przypadku dzieci), które musi być wystawione nie wcześniej niż 120 dni przed dniem złożenia wniosku, zgodnie ze szczegółowymi wymogami zawartymi w Regulaminie do Programu.
 3. W przypadku, gdy wniosek dotyczy zakupu pojazdu dostosowanego do potrzeb kierowcy poruszającego się na wózku inwalidzkim, do wniosku dołącza się również cyfrowe odwzorowanie prawa jazdy kategorii B.
 4. Sposób weryfikacji dokumentów, o których mowa w ust. 1-3 zostanie określony w Regulaminie do Programu.

Paragraf 9. Kryteria i punktacja.

1. Zarząd PFRON ogłasza przed rozpoczęciem naboru alokację środków finansowych, zgodnie z paragrafem 6 ust. 4 Programu.
2. Po upływie terminu składania wniosków każdy Oddział PFRON tworzy listę rankingową złożonych wniosków według sumy liczby punktów za spełnianie poszczególnych kryteriów:
 - 1) wniosek złożony dla osoby z niepełnosprawnością w wieku od 7 roku życia do 18 roku życia – 1 punkt;
 - 2) wniosek złożony dla osoby z niepełnosprawnością w wieku od 18 roku życia, będącej aktywną zawodowo bądź uczącą się – 1 punkt;
 - 3) w gospodarstwie domowym Beneficjenta mieszka poza Beneficjentem co najmniej 1 osoba z niepełnosprawnością narządu ruchu o znacznym stopniu niepełnosprawności – 1 punkt;
 - 4) brak dofinansowania we wcześniejszych naborach, w sytuacji, gdy wnioskodawca składał wniosek/wnioski o dofinansowanie we wcześniejszych naborach programu i nie otrzymał go z powodu wyczerpania się środków finansowych:
 - a) 0,5 punktu – złożenie wniosków 1-3 razy,
 - b) 1 punkt – złożenie wniosków 4-6 razy i więcej.
3. W przypadku, gdy więcej niż jeden wniosek uzyska taką samą liczbę punktów wnioski z taką samą liczbą punktów szereguje się na liście rankingowej według czasu (daty, godziny i minuty) ich złożenia przyjmując, że wnioski złożone bliżej terminu rozpoczęcia naboru umieszcza się w pierwszej kolejności.
4. Kryterium, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 Beneficjent potwierdza składając oświadczenie o liczbie osób z niepełnosprawnościami we wspólnym gospodarstwie domowym.
5. Kryterium, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 Beneficjent potwierdza składając oświadczenie o:
 - 1) zatrudnieniu wyłącznie na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę zgodnie z obowiązującym Kodeksem pracy na okres nie krótszy niż 1 rok, które rozpoczęło się, co najmniej na sześć miesięcy przed złożeniem wniosku albo o prowadzeniu działalności gospodarczej, a także działalności rolniczej, co najmniej przez sześć miesięcy przed złożeniem wniosku. Beneficjent nie może, w okresie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, odpowiednio, przebywać na urlopie bezpłatnym albo zawiesić działalność gospodarczej, lub
 - 2) nauce potwierdzające, że Beneficjent pobiera naukę i ukończył co najmniej jeden semestr przed złożeniem wniosku w ramach każdej z form edukacji przewidzianych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe, a także w szkole wyższej.
6. Sposób weryfikacji dokumentów zostanie określony w Regulaminie do Programu.

7. Dofinansowanie przyznawane jest przez Oddział PFRON zgodnie z miejscem zamieszkania Beneficjenta, po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, według kolejności z listy rankingowej do wyczerpania puli środków w dyspozycji danego Oddziału PFRON.
8. Jeśli Beneficjent zrezygnuje z otrzymanego dofinansowania lub Oddział PFRON rozliczy dofinansowanie w kwocie niższej niż przyznana, uwolnione środki mogą posłużyć do udzielenia dofinansowania kolejnemu Beneficjentowi z listy rankingowej w ramach posiadanego przez Oddział PFRON limitu środków finansowych dedykowanych na dany nabór. Kolejnych dofinansowań w ramach danego naboru PFRON może udzielać do momentu rozpoczęcia nowego naboru w ramach programu.
9. Decyzję o przyznaniu dofinansowania w ramach Programu podejmują Pełnomocnicy Zarządu PFRON w Oddziale PFRON, właściwym dla miejsca zamieszkania Adresata programu.

Paragraf 10. Obowiązki Beneficjenta.

1. Dofinansowanie dotyczy części kosztów zakupu dostosowanego samochodu osobowego.
2. Dofinansowanie może być przeznaczone na zakup nowego, dostosowanego samochodu osobowego lub używanego dostosowanego samochodu osobowego, przy czym dofinansowanie zakupu samochodu używanego możliwe jest po spełnieniu następujących warunków:
 - 1) data pierwszej rejestracji pojazdu, którego zakup ma być dofinansowany nie może być wcześniejsza niż 7 lat przed datą rozliczenia umowy o dofinansowanie. Nie ma znaczenia, czy podczas pierwszej rejestracji pojazd jest dostosowany. PFRON ma prawo weryfikacji zakupionego samochodu, zakresu dostosowań oraz ceny zakupu;
 - 2) dostosowany samochód osobowy będzie zakupiony od podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, której przedmiotem jest handel hurtowy albo detaliczny samochodami osobowymi (według Polskiej Klasyfikacji Działalności), potwierdzony wpisem do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON lub tożsamy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Unii Europejskiej;
 - 3) dostosowany samochód osobowy, na dzień jego odbioru, czyli na dzień wystawienia faktury o płatność końcową musi być dopuszczony do ruchu drogowego zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.
3. Dostosowany samochód osobowy, którego zakup dofinansowano ze środków Programu:
 - 1) w przypadku dostosowanych samochodów osobowych do potrzeb kierowcy poruszającego się na wózku inwalidzkim – musi umożliwić zajęcie miejsca kierowcy oraz możliwość samodzielnego prowadzenia pojazdu bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego na fotel kierowcy. Wprowadzone dostosowania muszą mieć charakter indywidualny, uwzględniający możliwości Beneficjenta;
 - 2) w przypadku dostosowanych samochodów osobowych do potrzeb pasażera poruszającego się na wózku inwalidzkim – musi umożliwić podróż osoby

z niepełnosprawnością na wózku inwalidzkim bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego na fotel pasażera. Przy zakupie samochodu osobowego przeznaczonego do przewozu dzieci należy uwzględnić ich przyszły rozwój, w szczególności zmianę wzrostu i masy ciała.

4. Wysokość dofinansowania ma charakter malejący i jest uzależniona od ceny zakupu dostosowanego samochodu osobowego.
5. Progi cenowe zakupu dostosowanego samochodu osobowego są dofinansowywane w następującej wysokości:
 - 1) dla samochodów dostosowanych do ich prowadzenia przez osobę z niepełnosprawnością jako kierowca, o których mowa w paragrafie 10 ust. 3 pkt 1 Programu:
 - a) do kwoty 150.000,00 zł - 80%,
 - b) nadwyżka ponad kwotę 150.000,00 zł do kwoty 250.000,00 zł - 50%,
 - c) nadwyżka ponad kwotę 250.000,00 zł do kwoty 300.000,00 zł - 30%,
 - d) nadwyżka ponad kwotę 300.000,00 zł - 0%;
 - 2) dla samochodów dostosowanych do podróży osoby z niepełnosprawnością jako pasażera, o których mowa w paragrafie 10 ust. 3 pkt 2 Programu:
 - a) do kwoty 130.000,00 zł - 85%,
 - b) nadwyżka ponad kwotę 130.000,00 zł do kwoty 200.000,00 zł - 50%,
 - c) nadwyżka ponad kwotę 200.000,00 zł do kwoty 230.000,00 zł - 30%,
 - d) nadwyżka ponad kwotę 230.000,00 zł - 0%.
6. Umowa na dofinansowanie zostanie podpisana po złożeniu przez Beneficjenta oświadczenia o użytkowaniu pojazdu przez okres nie krótszy niż 7 lat od daty otrzymania dofinansowania (wyплаты środków w ramach końcowego rozliczenia).
7. Jeżeli Beneficjent dokona zbycia przedmiotu umowy na dofinansowanie przed upływem 7 lat, o których mowa w paragrafie 10 ust. 6 Programu, musi zwrócić całość albo część dofinansowania według następujących kryteriów:
 - 1) od 1 do 12 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 100% dofinansowania;
 - 2) od 13 do 24 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 80% dofinansowania;
 - 3) od 25 do 36 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 60% dofinansowania;
 - 4) od 37 do 48 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 40% dofinansowania;
 - 5) od 49 do 60 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 30% dofinansowania;
 - 6) od 61 do 72 miesięcy włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 20% dofinansowania;

- 7) od 73 do 84 miesiąca włącznie od daty wypłaty dofinansowania – zwrot 10% dofinansowania.
8. W przypadku śmierci Beneficjenta paragraf 10 ust. 7 Programu nie ma zastosowania.
9. W okresie 7 lat od daty otrzymania dofinansowania, Beneficjent ma obowiązek składania corocznie, w okresie od 1 do 15 grudnia każdego roku kalendarzowego, oświadczenia o użytkowaniu samochodu zgodnie z celem Programu i załącznikiem umowy dofinansowania.
10. W okresie 7 lat od daty otrzymania dofinansowania PFRON ma prawo przeprowadzać kontrolę, której celem będzie weryfikacja spełniania warunków Programu oraz zgodności ze stanem faktycznym oświadczeń złożonych przez Beneficjenta.
11. Dofinansowaniem mogą być objęte tylko te samochody, na które kupujący otrzyma gwarancję:
 - 1) na okres co najmniej 1 roku od daty zakupu, w przypadku samochodu używanego;
 - 2) na okres co najmniej 2 lat od daty zakupu, w przypadku samochodu nowego.
12. Dofinansowanie zostanie wypłacone wyłącznie bezpośrednio na rachunek bankowy podmiotu realizującego umowę sprzedaży.
13. Dofinansowanie zostanie wypłacone w jednej transzy, po przedstawieniu faktury końcowej wraz z protokołem odbioru samochodu i innymi dokumentami określonymi szczegółowo w Regulaminie do Programu.
14. PFRON ma prawo weryfikacji ceny samochodu i przyjęcia do ustalenia wartości dofinansowania, co może skutkować zmniejszeniem kwoty dofinansowania i zwiększeniem udziału własnego Beneficjenta w zakupie samochodu.
15. W przypadku, gdy w wyniku kontroli zostanie wykryty brak spełniania warunków Programu lub niezgodność oświadczeń ze stanem faktycznym Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu przyznanego dofinansowania.
16. Beneficjent musi przez okres 7 lat od daty otrzymania dofinansowania (wypłaty środków w ramach końcowego rozliczenia), posiadać ubezpieczenie AC (autocasco) na dofinansowany ze środków Programu, dostosowany samochód osobowy, którego suma ubezpieczenia odpowiada 100% wartości pojazdu w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, uwzględniającej co najmniej ryzyka kradzieży, zniszczenia i uszkodzenia pojazdu.

Paragraf 11. Okres karencji i spory.

1. Beneficjent Programu przez 7 lat od dnia uzyskania dofinansowania nie może otrzymać kolejnego dofinansowania z PFRON na:
 - 1) zakup dostosowanego samochodu osobowego,
 - 2) zakup oprzyrządowania samochodu osobowegow ramach programów Rady Nadzorczej PFRON.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie ma zastosowania w przypadku wystąpienia uzasadnionej i udokumentowanej potrzeby zakupu dodatkowego oprzyrządowania posiadanego samochodu osobowego.
3. W sprawach spornych zastosowane będą mieć przepisy prawa cywilnego. W przypadku zawarcia umowy na dofinansowanie ewentualne spory, o ile strony nie dojdą do porozumienia, rozstrzygać będzie właściwy sąd powszechny według siedziby PFRON.
4. Dokumenty dotyczące Programu, w tym wymagane oświadczenia, wzór zaświadczenia lekarskiego, wzór pełnomocnictwa, wzór umowy dofinansowania zostaną określone w Regulaminie, który stanowi integralną część Programu.